

سەدر و پرسى سەرۆكايەتى حكومەتى داھاتووى عىراق

05-12-2020

نووسەرەگان

ناوەندى لىكۆلینەوہى رووداو

كورتە : لەگەڵ كۆتايیھاتنى شەرى بچوكکردنەوہى بازنەكانى ھەلبژاردن بۆ ئاستى قەزا لەناو ئەنجومەنى نوینەران و چەسپاندنى، موقتەدا سەدر پرسى بەدەستھيانی زۆرینەى لەھەلبژاردن و بەدەستھيانی سەرۆكايەتى حكومەتى داھاتووى عىراقى فریدياى ناو گۆرەپانى سىياسى و میدیایى عىراق

ياسين تها |

له گەل كۆتاييھاتنى شەپى بچوكردنەوھى بازنەكانى ھەلبۇزاردن بۇ ئاستى قەزا لەناو ئەنجومەنى نوپنەران و چەسپاندنى، موقتەدا سەدر پىرسى بەدەستەھىنانى زۆرىنەى لەھەلبۇزاردن و بەدەستەھىنانى سەرۇكايەتى ھۆكۈمەتى داھانوى عىراقى فېرېدايە ناو گۆرەپانى سىياسى و مېدىيەى عىراق^[1]. گەلۇ، پالئەرەكانى ئەم گوتارە تازەيەى سەدر چىن و لە بنەرەتدا خواستى بەدەستەوگرتنى ھۆكۈمەتى داھاتوو لەلەين سەدرەوھە تا چەند كەردەنيە؟

راگەياندىنى پېشەختەى سەرگەوتن!

پېشېنى و خولياى موقتەدا سەدر بۇ بىردنەوھى زۆرىك لە كورسىيەكانى پەرلەمانى داھاتوو، لە ھەژمارى توپتەرى (صالح محمد العراقى) و لە زارى وەزىر و بەرپرسەكانىترى رەوتەكەيەوھە زياتر روونگراوئەتەوھە. بە گۆيرەى ئەوھەش، سەدرىيەكان لە پەرلەمانى داھاتوو بەتەماى بەدەستەھىنانى 10 كورسىن بە پالېشتى دەورەبەرى 0 ملىون دەنگ^[2] ئەمەش لە پىروى تىۋرىيەوھە، زۆرىنەيەكى يەكلەيان بۇ پېكھىنانى ھۆكۈمەت بۇ دەستەبەر دەكات.

ھەندىك ئەم لىدوان و وروژاندنە پېشەختەى سەرگەوتن، بەنمايشىكى سىياسى سەدر سەيردەكەن و ھەندىكىترىش وەك رىكلامىكى پېشەختەى ھەلبۇزاردن دەيىن^[3] بەلام بە وردبەوونەوھە لەھەنگاۋەكانى ئەمدىيەى رېبەرى پەوتەكە؛ موقتەدا سەدر، دەردەكەوتت كە ھەلپەى سەدرىيەكان بۇ دەستگرتن بەسەر جومگە گىرنگەكانى عىراق شتىكى تازە نيە. ئەمەش لەساپەى ئەو ھاوكېشە سىياسىيە شلۇقەى كە دۇخى ولتەكەى پېدا گوزەر دەكات و خول لەدواى خول گۆرپانكارى كىتوپرو خىرا دەھىننە پېشەوھە وەك: دوورخستەوھەى حىزبى دەعوە لە سەرۇكايەتى ھۆكۈمەت (2018)، ناچاركردنى عادل عەبدولمەھدى بە دەستلەكاركېشانەوھە (2019) و دواترىش دانانى مستەفا كازمى كە سەدر خۇى بە قسەكەرى يەكەم دەزانىت لە دانانى، چوونكە مستەفا كازمى ھىچ كورسىيەكى لە ئەنجومەنى نوپنەراندا نەبووھە^[4].

سەدر بۇ گەيشتن بەسەرۇكايەتى وەزىران چانس و دەرھەتى زۆرى ھەيە. ئەو پىيواپە خۇى و بنەمالەكەى قوربانى گەورەى دەستى بەعسن، بە وتەى خۇى شەپى ئەمەرىكىيە "داگىرەكەكانى" كىردووھە و شەپى داعشى كىردووھە و خاۋەنى ھىزى سەربازىيە (سرايا سلام). ھەرۋەھا پىيواپە كە شەپى بۇ چاكسازى كىردووھە و لە خۇپېشاندانەكانىش بەشدار بووھە. لەوانەش گىرنگىر، خاۋەنى بىكەبەكى جەماوهرى بەھىزە كە لە ھەلبۇزاردنەكاندا زۆرىنەى پى دەبەخىش^[5] ياساى ھەلبۇزاردنى ئىستا كە عىراقى كىردووھە بە 83 بازنە، دەرھەتى زياتر دەدات بەو گىردبەوونەوھە و كۆمەلگا سەدرىيەنى لەبەغدا و شارەكانىتر ھەن، تا لەھەموو لايەنەكانىترى شىعە باشتر كەلك لەدەرھەتەكان وەرگىرن. جەماوهرى لايەنەكانى دىكە پەرش و بىلاۋە و ۋەكوو ئەوھى سەدرىيەكان كۆكراۋ نىن. بەگەرەنەوھە بۇ تۆمارى ھەلبۇزاردنەكانى رابىردووش، رەوتى سەدر وەك جەماوهرىترىن تەوژمى ناو شىعە بەردەوام لەھەلكشاندا بووھە. بەجۆرىك، 30 كورسىيە لە يەكەم ھەلبۇزاردنى 2005 بەدەستەھىناۋە، كەچى لە 2010 دا كورسىيەكانى بەرز كىردووھەتەوھە بۇ 39 كورسىيە، لە 2014 دا گەيشتوۋەتە 36 كورسىيە و لە 2018 دا لەرپىگى ھاوپەيماىنى سائىرون بە 54 كورسىيەوھە پلەى يەكەمى بەدەستەھىناۋە^[6].

جگە لە گىرەوكردن لەسەر ھەلبۇزاردن و چەكى (سرايا سلام)، سەدر ھەندى رىخۇشكەرى دىكەى كىردووھە بۇ كۆنترۆلكردنى دەسەلتا لەچەشنى: وەرگرتنى پۆستى ئەمىندارى گىشتى ئەنجومەنى وەزىران (ھەمىد غزى)، دانانى جەعفەر سەدرى ئامۇزاي بە بالىۋزى عىراق لە نەدەن كە باۋەر وەھايە بۇ كىردنەوھى دەرگا دىپلۇماسىيە دەرەكەيەكانە بەپىروى رەوتەكەى. ھەلبەت لەگەل ئەم چانس و خالە بەھىزانەشدا رىگى سەرۇكايەتى وەزىران بۇ سەدر تەخت و بى تەگەرە نيە، چوونكە پېشەھاتىكى وەھا، ھەوالىكى زۆر ناخۇش و شۇكھىنەر دەبىت بۇ رىكابەرەكانى سەدر و ھىزە شىعەكانى وەك نورى مالىكى، عەممار ھەكىم. ئەمە جگە لە ھىزەكانىترى وەك عەساپى ئەھلى ھەق و ئەو گروپە وەلائيە ئىرانيانەى بەمدىيەى دروست بوون و راستەوخۇ خۇيان بەدرىژكراۋە و ھەوادارى رابەرى بالاي شۇرشى ئىرانى دەزانن و لايان قورسە بچنە ژىرەباكەى سەدرەوھە. ئەمە جگە لە مەسەلەى ھەلوپىستى ھىزە ئىقلىمى و نىودەولەتتەيەكانى لەچەشنى ئەمەرىكا و ولتاتى كەنداۋ كە پېشېنەى باشيان لەگەل سەدردا نيە و ھىشتاش روون نيە كورد و سوننە و كەمايەتتەيەكانىترى چۆن مامەلە لەگەل ئەم ھەلپە سەدرىيەدا دەكەن، بەتايبەت كە سەدر لەبنەرەتەوھە دژى سىستىمى فېدرالى عىراق و كوردستانى بوونى كەركوك و رىفراندۆمى سەربەخۇبى (2017) بووھە و زۆر جارىش خۇى لەسەرۋە رەخنە و گىفتوگۆۋە دەبىنىت و راۋبۇچوونە سىياسىيەكانى لەشېۋەى فەتۋادا بىلاۋەكەتەوھە.

بەر لەگەشتن بەسەرۆكایەتی وەزیران، سەدر لەكیشمەكیش و مەملانییەکی سەختدایە لەگەڵ ئەو خۆپیشاندەرانەى كە سەردەمىك ئەم پالپشتیان بوو. تەنانت خۆشى بە عاشقى "شۆرشى تشرین" ناساند^[7]، كەچى لەو بەدوا، بارگرزى نىوانیان گەيشتە ناستى تۆمەت گۆرینەو و تەنانت كوشتنى خۆپیشاندەرانیشى بەدەستى لایەنگرانى سەدر^[8] تىكەوت. بەرلەووى لەدوا هەنگاودا سەدر بړىك پاشگەز بىتەو و بەپى مەرج و بەندو باوى تايبەتى خۆى^[9] داواى هاوپەيمانى بكات بۆ بەرەنگارىوونەوى "گەندەلكاران"، هەروەها بەهۆى ئەووى هەلبۇاردنى داهاوو. ئەگەر ساز بكرىت لە 1 حوزەيرانى 2021. بەدەسكەوت و بەرھەمى رەنجى خۆپیشاندەران لەقەلەم دەدرىت و دروشمى سەدرىش "پالپشتى چاكسازى" يى، پىويستى بەخۆ يەكلايىكردنەو لەگەڵ ئەو بنكە جەماوەرىيە هەيە. بەرلە بەرەنگارىوونەوى ركا بەرە سياسىيەكانى لە مەملانى پۆستى سەرۆكايەتى وەزیران، دەبى كيشەكانى لەگەڵ خۆپیشاندەران يەكلا بكاتەو. ئەم هەنگاوه بۆ سەدر زۆر قورس و مەحالى نىيە بەتايبەت زۆرجار سەدر لە ناوچەى خۆلەميشدايە، هەر لەبەر ئەمەش پى وتراوه "پياوى سوپرايز و خۆگونجاندن لەگەڵ دژيەكيبەكان"^[10] هەروەها هەندىكى دىكە زياتر رۇيشتوون و ناويان ناوه "سەرۆكى دژيەكيبەكان"^[11]، وەك ئامازەيەك بۆ ئەووى لەسەر هىچ شتىك ئۆقرە ناگرىت و هەر لەم ميانەيەشدا بەدووور نازانرىت داوى خۆپیشاندەران هەولى رازىكردنى كورد و سوننە بەدات.

[1] مقتدى السيد محمد الصدر (22 / 11 / 2020)، تغريدة على تويتر https://twitter.com/Mu_AlSadr/status/1330518719303462912/photo/1

[2] بغداد اليوم () التيار الصدري يتحدث عن 3 أسباب تؤهله للفوز في الانتخابات المبكرة، <https://baghdadtoday.news/news/137786/%D8%A7%D9%84%D8%AA%D9%8A%D8%A7%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D8%B5%D8%AF%D8%B1%D9%8A-%D9%8A%D8%AA%D8%AD%D8%AF%D8%AB-%D8%B9%D9%86-3>

[3] العراق اليوم (18 /11 /2020)، ائتلاف العبادي : تيار الصدر لن يحصل على 100 مقعد نيابي،
http://iraqtoday.com/ar/news/46515/%D8%A7%D8%A6%D8%AA%D9%84%D8%A7%D9%81-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%A8%D8%A7%D8%AF%D9%8A_%D8%AA%D9%8A%D8%A7%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D8%B5%D8%AF%D8%B1-%D9%84%D9%86-%D9%8A%D8%AD%D8%B5%D9%84-%D8%B9%D9%84%D9%89-100-%D9%85%D9%82%D8%B9%D8%AF-%D9%86%D9%8A%D8%A7%D8%A8%D9%8A?latest

[4] مقتدى السيد محمد الصدر (30 /11 /2020)، تغريدة على تويتر،
https://twitter.com/Mu_AISadr/status/1333470143503093761

[5] صالح محمد العراقي، تغريدة على تويتر (20 /11 /2020) https://twitter.com/salih_m_iraqi/status/1329845344763568130

[6] سى ان ان العربية، مصدر سابق؛ بى ب سى العربية (19/5/2018): تحالف الصدر يفوز بالانتخابات البرلمانية في العراق، موقع بي بي سي عربي، <https://www.bbc.com/arabic/middleeast-44178665>

[7] مقتدى السيد محمد الصدر (2/2/2020)، تغريدة على تويتر، مقتدى السيد محمد الصدر (2/2/2020)، تغريدة على تويتر، https://twitter.com/Mu_AISadr/status/1224026664063115267/photo/1

[8] الجزيرة نت، عشرات القتلى والجرحى بعد اقتحام أنصار الصدر لساحة الاعتصام بالنجف،
<https://www.aljazeera.net/news/politics/2020/2/5/%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A7%D9%82-%D9%85%D8%B8%D8%A7%D9%87%D8%B1%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D8%B5%D8%AF%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D9%86%D8%AC%D9%81-%D9%82%D8%AA%D9%84%D9%89-%D8%AC%D8%B1%D8%AD%D9%89>

[9] مقتدى السيد محمد الصدر (30 /11 /2020)، تغريدة على تويتر،
https://twitter.com/Mu_AISadr/status/1333470143503093761

[10] حارث حسن (28/3/2008)، "التيار الصدري: بين الشعبية والشعبوية"، مجلة الحوار المتمدن الإلكترونية، العدد 2234،
<http://www.ahewar.org/debat/show.art.asp?aid=129588&r=0>

[11] محيى الدين حسين (24/10/2017): مقتدى الصدر.. رجل المفاجآت والتكيف مع التناقضات!،
<https://www.dw.com/ar/%D9%85%D9%82%D8%AA%D8%AF%D9%89>